

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

la „Tel. Rom.” într-una cu suplimentul „Folia Pedagogică”
Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Cuincuenalele învățătorilor.

II.

Nu odată am accentuat în colo-nele acestu diariu, că guvernul țerei noastre îndată după introducerea erei constituționale a pregătit în resortul ministrului de culte și instrucțiune publică un plan mare, un plan grandios, a contemplat un arbore puternic, al cărei corônă e maghiarizarea tuturor școalelor, concentrarea instrucțiunii publice în mâinile statului, și ramurile cele mai tinere, cele mai înalte ar fi să arete acest stat ca unitar maghiar, maghiar în limbă, maghiar în simțire, maghiar în toate manifestățiunile vieței publice, după cum cu predilecțiune se exprima la ocazii sărbătorești reșposatul ministru de culte și instrucțiune publică Augustin Trefort.

Planul acesta se execută cu mare consecuență, cu mult studiu, și dacă ar erta finanțele țerei, dacă aceste ar merge deopotrivă cu curentul actual al maghiarizării, curent, în fruntea căruia stă resortul ministrului de culte și instrucțiune publică, ați ar putea arăta rezultate mai multe.

Cine a avut ochi și pricepere, a putut observa, că aici se lucră cu multă încordare, în când omul are puterea statului în mână, multe poate face.

Vom recapitula numai în fuga condeiului stațiunile, la cari s'a oprit carul statului și a pus câte o stațiune, unde se adăpastescă desmerdații copii ai sistemului dictator de maghiarizare.

La anul 1875 s'a adus legea pentru pensionarea învățătorilor, (art. de lege XXXII: 1875).

Bisericeilor româneseci nu li s'a dat voie ca ele să întemeze fond propriu pentru pensionarea învățătorilor lor, respective nu li s'a permis să și susțină fondul lor propriu de pensionare.

Tactica și aici a fost cea vechiă, care se urmărește dela era dualismului încôce, legea susține acel drept al confesiunilor, acela însă în practică este făcut ilusoriu.

De anul 22 încât pentru biterica noastră afacerea acesta este pendentă și ea încă nu s'a finalizat, în fapt învățătorii noștri, bisericele noastre cedând forței, au intrat în fondul de pensuni învățătoresc al statului, și ați sub cuvântul, că nu posed în destulă măsură limba maghiară, ni se pensionază învățătorii încă în putere, pe cari nu-i putem înlocui cu alții, și în acest chip s'a mai creat un titlu pentru nimicirea școalelor noastre confesionale, și titlul acesta este: lipsa de învățători cualificați.

La anul 1879 s'a adus legea, prin care s'a introdus limba maghiară în școalele noastre populare. (Art. de lege XVIII din 1879.)

Cari sunt tendențele acestei legi nu trebuie să o mai spunem, o au rostit acesta presa periodică ungurască, mai bine o a ilustrat însă viața practică în decurs de 15 ani. și ați ajuns să vedem, că în școalele populare pondul principal se pune pe învățarea limbei maghiare; cu ce rezultat practic, acesta acuma nu o discutăm.

La anul 1883 a urmat reforma legii școlare pentru școalele medii, care a introdus și în școalele nemaghiare propunerea unor studii în limba maghiară, și a condiționat cualificarea tuturor profesorilor dela cunoșcerea limbei maghiare în asemenea măsură, ca examenele în aceea să se facă, totodată studiile universitare cel puțin cu 2 ani să se facă exclusiv la universități din patrie.

În sistemul acesta a urmat reforma pentru asilurile de copii, cari intenționa să introducă limbei maghiare în sistemul de instrucțiune începând cu anul al treilea din viața cetățenului.

În 1893 a urmat apoi art. de lege XXVI, care a sistematizat salariul învățătoresc cu suma minimală de 300 fl.

a introdus sistemul de cuincuenalii, toate aceste însă au servit numai de pretexte, spre a pute băga guvernul mâna adânc în afacerile autonome ale bisericeilor în eele școlare.

O analogie. „Tribuna” din Sibiu, în Nrul. 181, a. e., Pag. 722, serie sub titlul: „Ranele Rutenilor”: Folia „Slovenske Noviny” a Slovacilor emigrați dela noi în America, ne presintă preoțimea rutenă în colorii de tot sinistre. Preoțimea rutenă e aplicată a face ori și ce pentru a merita titlul de „preot patriotic” — dăce numita fôie. Poporul ruten s'a prosti de tot și s'a sălbătăcit, deace-ee preoțimea lui nu scie limba rutenă, nu o învață în seminar și așa preoții nu pot predica în limba poporului, ca să fie înțeleși; preoții acestia umblă mai înainte de toate după lauda foilor jidanlo maghiare și a domnilor magiari. Ei nu cetesc diare și cărți rutene, se îndestulesc cu călindarul rusesc, și cu acesta numai din cauză, că în el se află ordinea rituală. Preoțimea acesta e demoralizată și poporul rutean din Ungaria nu are alt sprijinitor, decât pe D-Ńeu...

Că această tristă iconă este adevărată, se vede de acolo, că „Alkotmány” luând notiță despre articolul diarului slovac din America și luând în apărare preoțimea rutenă dăce între altele: „Preoțimea rutenă e patriotică, cultă și înțelege în mare parte limba poporului rutean...”

Adecă chiar și o fôie maghiară recunoște, că preoțimea numai „în parte” pricepe limba poporului, cu care ar trebui să fie un trup și un suflet!

Etă ranele dureroșe cauate Rutenilor de șovinismul maghiarizator!

La adausul seu redacția „Tribunei” nu și-a complectat dăcerea. I-a ramas în penă tocmai ce ar fi să intereseze mai deapropo publicul român. Anume, că în fapt aceeași este și sôrtea poporului român gr. cat. din vecinătatea Rutenilor. Pentru-că de aceeași creștere străină este împărtășită și preoțimea română greco-catolică din părțile măr-ginașe. Aceași creștere, de sine înțeles are același rezultat, că preoții noștri greco-catolici neîntrerupt cu „mama Romă”

necăjit. Imi e, că scie, că s' ușor la împăcat și scie, că împăcările sunt epocale în viața îndrăgostiților.

Pusem gând ca s'o urăsc, s'o uit — de s'a put. Eu am întreg am purtat alungul cu mine și'n lumea largă voiam să mi o alung din minte. Dar m'am reîntors cum am plecat — cu același gând neîmplinit.

Și acum ne-am împăcat. Cum, — o scim numai amândoi și taină o să rămână. Povestea ăr ne-o începem, — o dragă de poveste. Ah, șiți cade bine după un an întreg de chinuri încătușate, de dorinți suprimate a asculta din nou o dalbă poveste, ba să fi însuși lucrul de căpetenie din ea...

Impăcarea a fost vântul prielnic care a dus departe spuza de pe jăratecul ascuns al pasiunei și etă focul ărăși aprins cu flacări mari, un foc mistuitor de chinuri și lămuritor de sentimente...

Impăcarea a fost deschiderea unei frumoșe perspective în viitor.

Viitorul acesta un potec prin o luncă acoperită de podôbele primăverii, ierburi, flori fluturi și isvôre, ce șoptesc de fericire și pe potec pașim noi doi, cu pași domoli, cu ochi rătăcitori peste minunățiile firei și 'n ochii ei cetesc iubire și credință, călăuzele vieții.

Și ajunși la marginea extremă a luncei, obosiți de drumul lung, ne aședăm pe un răzor și.... îndrăgostul nostru e deja tómnă,

în gură, sprijinesc diaristica și literatura magiară, deore-ce în familiile lor nu mai produsele acesteia se găsec, încât fiii lor astăzi nici nu mai vorbesc limba românăescă, ba din, contră o tractează cu dispreț. Exemple sunt nenumărate. Căcuențele acestei creșteri nu mai trebuie ilustrate. E destul a indica, că le mijlocește biserica greco-catolică. Etă, rana cea mai profundă, drept că nu a Rutenilor, ci a Românilor de bine. Și noi de mult și de nesfârșite-ori am atras atenția la acest pericol îngrozitor. Giaba, că Blajul, centrul greco-catolicismului atât de urgisit în consecuențele sale amintite, — n'aude, nu vede! Statul de clarissimi moderni, în preocupățiunile sale bizare-papistăse, „cârpesce cerul cu stele” în vorbărfi desușchiate, dar' nu recunoșce urmările fatale ale creșterii străine, ce se ivesc deja în sinul credincioșilor biserice, ce dăncșii păstoresc. Nici că le recunosc, decum se poate a le îndrepta.

Încodată, etă rana cea profundă, nu a Rutenilor, ci a Românilor, și noi am crede de competență „Tribunei” în linia primă, să nu trecă cu vederea aceste rane ale Românilor și mai bucuos să slăbescă din vedere pe cele ale Rutenilor. Adece cel mult ca exemplu sinistru pot servi.

Aici este de dorit să vedem zel în zelare!! Aici este teren de lucrare sănță și folositoare pentru „clarissimi”, dacă e vorba să mai poată fi justificată barem încâtva existența lor în sinul poporului român.

Đilele Asociațiunii în Mediaș.

(Urmare și fine.)

Sedinta a II-a.

Pecând comisiunile lucrau cu viu interes în đia primă, ca să vie cu propuneri concrete și motivate, și așa în plenul adunării se nu se dea anșă la discuții înfocate, au aflat de bine anșă membri a se pune în dosul comisiunilor, și nu au cerut informațiuni dela cei competenți, înadins, ca să iasă la ivelă marea lor înțelepciune.

Cel mai destoinic membru de a da lecții în compunerea bilanțurilor, budgetelor și a preliminarilor a fost de astădată dl Dumitru

podôbele primăverii s'au scuturat și Mioara mea-i bătără și eu cărunț, plăceri și pasiuni au adormit și n'a rămas decât virtutea.... În giurul nostru saltă un cãrd de nepoței, precum ne împrejmuiau odinôr fluturașii și dragul moșului își face cal din cărja mea și sare sglobiu printre ceilalți....

Ah... ertă-mă Mioară, sborul gândurilor m'a răpit și dus cu đeci de ani înainte, tare înainte.

Etă-mă ărăși în brațele realității. Sunt brațele tale ce se încleștă cu foc în giurul gâtului meu... Pe banca din grădina vóstră ședem amândoi și avem o frumoșă séră de vără, — ca toate serile de când ne-am împăcat. Și luna zimbesce pe cerul de fericirea noastră, zimbesce cu fiduție și rađele i-se resfrâng tremurânde în apa ce țisnesce în đeci de părți din fântâna săritóre.

În grădina întregă, în flori și în pinii de lângă fântâna și în aerul aprins de rađele de lună e liniște și pace.

Êr pentru o sărutare îți cânt cântarea ta:

„Până când luna pe ceru plutesce
Vino cu mine iubita mea,
Căci tinereță ăr ne zimbesce
Trece ca ea, — trece ca ea!”

Sibiu. Dorin.

FOIȚA.

Poesii populare.

(Din Gurariului).

I.

Pe colnița dealului
Stă muma Dăianului
Tot plângend și suspinând
Și de Dăian întrebând.
— Dăiene sufletul meu
Lasămi-te de furat
Că vei muri împușcat.
— De furat nu m'oi lăsa
Până capul sus mi-a sta!
— Dăiene sufletul meu
Lasămi-te de hoții,
Că-i muri în pușcării.
— Muma eu nu m'oi lăsa
Până capul sus mi-a sta!

II.

Pe la noi pe sub pădure
Merge o nevăstuță'n lume
Cu'n copilăș de trei đile.
Copilul se vâietă
Maică-sa din graiu grăia:
„Taci copil nu mai plâne
Că hoții ne vor ajunge;
Că hoții ne-or auđi
Și 'nainte ne-or ieși
Și pe noi ne-or omóri.”
Ea nici vorba n'a sfârșit,

Hoții'n cale le-au eșit
Și din graiu că au grăit:
„Nevastă, dragă nevastă,
Las' copilul la pământ
Și hai cu noi la hoții!”
— „La pământ nu l'oi lăsa
Că mă dore inima,
Dar ioiu face-un legănel
Într'un vîrf de cărpinel.
Când vîntul va trăgîna
Copilul s'a legăna,
Când Dumneđu va ploua
Copilul mi-s'a scălda.
Dară țîță cin' i a da?
Da măicuța Precesta...”

Culese de: Fidelio.

PACE...

Se putea se nu mă împac?

N'am putut. Și'mi e rușine că s' ușor la împăcat. Ce-o fi gândind ea de mine și cu ea lumea întregă, toți acei ce ne cunosc?

Mănoși ne-am despărțit odinôră. Pentru-ce, — nici eu nu sciu, dar eram foc de mănă. Nici mănăle nu ni le-am dat, de sărutat nici poveste.

Era nespus de trist de-a te despărți de ce ța fost drag atăta vreme cu un simplu salut de pălărie, cu un convențional compliment...

Și nu eram de vină eu. Tot ea,.... căci așa-i de răsăfătată și atăt ce-i place să me vadă

Ciuta, avocat în Bistrița. D-sa a tot înțrebat, a tot cerut deslășiri, a tot propus și a tot retras la propuneri, încât omeni dedați cu viața parlamentară își perduseră totă paciența de a mai asculta la perorațiunile D-sale.

Se vedă, că omul e pus la cale, e informat rău, căci altcum nu ar fi putut comite atâtea greșeli parlamentare. Întrebările, cum a luat comitetul împrumut, de ce l'a luat, cu a cui scire și unde e fondul de rezervă, le pôte afla dela presidiu, fără ca să credă omenii, că domni au venit la Mediaș să se certe.

Întregă ședința a II-a, în care s'a luat raportul comitetului central la desbatere, a fost o dovadă, cât de mare e lipsa unui regulament pentru afacerile interne ale adunărilor generale, ca să scie și presidentul și raportorii și vorbitorii ce au să facă, ce să vorbească, cum să discute și cari pot fi granițele până unde pot merge cu discuțiunile. În lipsa unui atare regulament, s'a admis la discuțiune o propunere a membrului Pop Gavrilă, făcută la adunarea din Lugos, asupra căreia comitetul a decis: că între marginile bugetului actual al Asociațiunei nu i-se pôte da loc, și totusi, presidentul, fiind voturile egali, a votat pentru propunerea membrului Pop Gavrilă, contra concludusului comitetului adus în ședința comitetului presidat de însuși presidentul Asociațiunei.

Un exces de zel a dovedit și Dr. Beu, când voia să dovedească ceea-ce nimenea nu cerea, că comitetul pôte lua împrumuturi, pôte cumpăra și vinde, fără îndemnizare dela adunarea generală, un lucru asupra căruia a discuta e pierdere de timp, cum pierdere de timp a fost tot timpul petrecut cu discuțiuni în ședința a II-a.

Indată ce s'a primit propunerea membrului Pop Gavrilă făcută la adunarea din Lugos — ca din bugetul asociațiunei să se ajutore și școlile confesionale, era lucru firesc ca la buget să se pună o sumă ore care în scopul acesta. Dar această nu o a mai cerut nimenea în ședința de după prânz — la buget. Omenii s'au mulțumit, că au ajuns cu frase bombastice și cu ajutorul cla-querilor să se împartă voturile, ca să împingă pe presidentul să desaprôbe un concludus adus sub presidul seu prin fatalul vot memorabil din 16/28 August dela Mediaș.

Imbucurător înregistrăm ceva și din ședința a doua și anume: s'au însinuat membrii fondatori cu câte 200 fl. I. M. Moldovan presidentul Asociațiunei, Teodor Pop avocat în Baia de Criș, care a trimis prin dl Parteniu Cosma suma de 200 fl. taxa de membru fondator și donațiunea de 20 mii lei, făcută de dl Stroe Beloesu profesor în Bêrlad, român din Săcele Brașovului.

Invinuirile ridicate de dl Axente, că despărțământul Brașovului e cel mai neactiv, că directorul despărțământului Brașov are poruncă dela Sibiu să dormă și nu lu cră nimica, au fost resfrânse cu acte autentice de secretariul Dr. Vasile Bologa — și pe dl Axente omenii nu l'au prea luat în serios nici chiar când a apelat la martorele N. Ōncea învățătoriu din Brașov, care nu avé încăt, spusese și el, că nu s'ar fi finit adunări în 1897 — ér raportul nostru glăsuia despre despărțăminte și activitatea lor în 1896. Ce o fi voit dl Axente să ajungă cu critica cea aspră asupra Brașovului, noi nu scim, ce scim e, că unui bărbat cu treutul dlui Axente nu i s'edea bine când nu pôte fi serios și când invinue fără se pôte dovedi.

Ședința a III-a.

Atacurile îndreptate contra școlii de fete, contra aristocrației române, (dl Dr. Bunea adevăd afirmase între aplausele blăjenilor, că școlă civilă de fete a Asociațiunei este înființată numai pentru „aristocrați“ și asta d-sa negreșit o va fi făcut cu alușiune la familia d sale, pentru-ca copila fratelui D-sale a dlui Arseniu Bunea, care este actuar la fondurile grănițerești, încă s'a crescut în internatul și școlă Asociațiunei. Rap.) contra Sibienilor atacuri puse cu sistem de Dr. Bunea și resfrânse de Pop de Băsesci, de directorul Cosma, protopopul Ivan și de Tilea — îndreptățeu să sperăm, că d-șor ședința din urmă va fi mai puțin sgomotosă și discuțiunea se va reînțoroe în jurul obiectelor puse la ordinea d-lei cu mai multă obiectivitate.

Cei ce așa au creșut, au avut ocașiune să facă cu o experiență tristă mai mult.

Referentul comisiunei financiare dl Găroiu un orator distins, un bărbat cu multă cultură a expus starea fondului general și a arătat, că bugetul prezentat este real, compus după starea faptică a averii asociațiunei.

Dr. Ciuta prop: ne și pe urmă își re-trage ér propunerea, ca în viitoriu să se inducă și fondul de rezervă în buget, lucru ce era evident în inventariu, dar pre care D-sa nu'l vêduse ori nu voia să-l vadă.

S'a trecut și preste aceste observări critice ale D-rului Ciuta la ordinea d-lei, și s'a primit bugetul prezentat, precum și rațiociniul anului de gestiune, aflându-se corect și în consonanță cu cărțile purtate în regulă.

„Et nunc venio“ la obiectul important, la casa națională. Raportorul comisiunei Dr. Dăianu s'a întrecut pe sine însuși în tractarea acestui obiect.

A vorbit frumos, limpede, a vorbit în deplină cunoscință de cauză și a arătat motivele, cari „pledază“ pentru ridicarea unei case naționale în Sibiu.

Instituțiuni, cari nu se încăldesc de idealuri mari, nu au titlu de existență, și Asociațiunea numai cu idealuri mari pôte realiza problemele sale, a dis referentul între aplause generale ale adunării.

Motivele ponderose invocate de raportorul comisiunei pentru ridicarea unui muzeu istoric și etnografic și cunoscința de cauză, cu care a apărat vederile majorității din comisiune au dispus pe o mare parte din membrii adunării pentru primirea propunerii comisiunei.

Dr. Bunea, care mai astăernă nu umbra după aplausele tinerilor, a părăsit și cu această ocașiune, ca și ante de amedi terenul obiectivității după ce a fost de multe ori întrerupt ba chiar și apostrofat, că nu e loial în expunerea vederilor sale. În loc de argumente s'a luat refugiu la frase, la întrebări, că, ce a făcut asociațiunea pentru popor, ce folos are poporul de școlile de fete, întrebări banale și până la un punct orecare ridicole.

Un călugăr — contra școlii de fete. Lasă-ne pe noi, cari suntem părinți și aprețim binefacerile acelei școli — explică adv. Zehan. Dta veți de alte trebi — ori vorbește la obiect. Întrerupt adese-ori — s'a terminat vorbirea, dar fără efect — majoritatea era pentru ridicarea casei naționale și pentru ridicarea internatului de băieți pe care încă'l combătea Dr. Bunea — nu sub cuvânt, că nu e necesar, ci sub cuvânt, că de ce să se facă în Sibiu, și încă până ce nu sunt cunoscute rezervele cu cari „Albina“ dă banii și locul — pe când s'ar putea face în Clușiu ori în alt loc, unde asemenea ar fi lipsă de internate. Nici Axente bătrânul nu a consimțit cu vederile exprimate de Dr. Bunea și i-ar fi stat și rău unui om ca Axenie să se pună în serviciul unei clice

Pentru ridicarea muzeului istoric și a internatului de băieți a vorbit cu succes și între aplausele întregii adunări protopopul Nicolau Ivan. Intre altele a arătat, că dacă ați am dispune de 100 mii, atunci ar puté fi vorbă de aceea ce se facem cu ei. Din ne norocire nu-i avem, avem să-i adunăm și comitetul cere autorizare ca să întreprindă pași pentru de a aduna bani în scopul întemeierii muzeului și internatului, fondurile asociațiunei nu le atacă nimene — și decă s'ar investi în realități, cari îi adună 6—7% în loc de hârtii și depuneri, cari aduc 4% numai interele asociațiunei le vede promovate.

Vom fi cu o instituție mai săraci, în ochii străinilor mai puțin considerați și comorile noastre vor sta risipite, fără să le putem aduna și avé — decă nu vom da comitetului autorizare, ca să adune și colecteze bani în scopul ridicării muzeului din gestiune și, nici vorbitoriu, nici cei de o părere cu densusul nu pot lua răspunderea pentru tendința ce o au unii de a paralisa acțiunile comitetului central întru ridicarea muzeului și a internatului — două instituțiuni, chemate la viață cu concursul omenilor de bine, cu al institutului „Albina“ în prima linie, pe care nu le putem brusca prin suspiciuni nedemne, cum, durere, au făcut-o unii din vorbitorii contrari proiectului comitetului.

Dr. Șerban — e pentru amanare ca să nu mergem certati dela adunare.

Dr. Hosszu e pentru părerea D-rului Bunea — fără să pôte convinge adunarea că e bine să faci mâne, ce poți face ați.

Cu mult efect și cu multă cunoscință de cauză au vorbit domni Găroiu și Parteniu Cosma — și cu deosebire argumentele cestui din urmă au fost decizătoare în favorul ridicării casei naționale și a internatului de băieți, pentru care Albina a dat 20,000, cari peste 10 ani pot fi 30—40 mii și cu suma ce se dă pentru masa studenților de câte 3—4 mii la an, se pôte ridica internatul fără să coste pe asociațiunea un cruceriu. Tot cu asemenea efect a arătat financiara favorabilă pentru casa națională, care ér numai un institut de credit are să o facă, și acela care se va angaja, o va și duce la îndeplinire.

Ne mai fiind însinuați alți oratori s'au pus propunerile la vot și au votat 45 pentru zidirea casei naționale și a internatului de băieți sub auspiciile asociațiunei și 34 contra, deci o majoritate de 11 voturi, deși o parte însămnată a Sibienilor pleaseră cu trenul dela 7 sêra, cari toți au fost pentru propunerea comisiunei.

Au mai urmat apoi alegerea a lor doi membrii ordinari și a unui suplent în comitetul central — și la propunerea comisiunei s'au ales de atari d-nii Coriolan Bredicean din Lugos, Dumitru Ciuta din Bistrița și Elie Beu din Sibiu, suplent. Ca loc pentru viitoare adunare s'a destinat cu mare majoritate de voturi Beinsul. Terminate agendele, presidentul declară ședințele adunării de încheiate, ér avocatul Găroiu în numele adunării mulțămesc pentru deosebitul zel dezvoltat în aceste zile în conducerea adunării.

În sala de alături părechile erau însirate la „hora veselă“ care a ținut până în zori de zi cu multă veselie. Așa s'au terminat festivitățile dela Mediaș. Rămâne să vedem are Dr. Hosszu dreptate, că capacitățile nu sunt certuri și noi tot ca pretini avem să ne întâlnim la adunările viitoare, ori d-șor e mai mare psiholog Dr. Șerban, care crede după adunare deslășuirea tuturor patimilor și continuarea certelor în presă cu o violență ne mai pomenită. Am dori, ca profețiile Drului Hosszu să fi fost cele adevărate și dela el și soții sei atâră ca să fie pace ori războiu, pe care „Gazeta“ l'a și început.

Dela „Reuniunea femeilor române din Sibiu“.

Dare de sêmă.

(Urmare).

Din Sibiu dela dd: Elena Petrașcu, directora internatului de fete al „Asociațiunii“ 1 perină de sofă, 1 mapă de scris și un țiitor de ștergere; Cornelia Ciceu 1 ștergar brodat; Stefania Scurtu 1 cursor de masă; Aurora Lepa 1 tabletă brodată; Nina Savu 1 cursor brodat; Eugenia Lupean și Eugenia Grecu câte 1 coș cu flori artificiale; Maria Moga 2 tăiere decorative; Eugenia Pinciu n. Popescu, soție de funcționar de bancă, 1 șurț; Ana Dan n. Pinciu 1 ștergar și 2 tablete.

Dela d-șora Cernelia Fercu din Timișoara 1 tabletă brodată. Dela d-șora Stefania Fercu din Timișoara 1 cursor brodat.

Din Someș-Odorheiu dela dd: Ana Mica n. Catona 1 ștergar național; Elena Mica Lemény 1 tabletă, 1 ștergar cusut, și 1 cească de cafea neagră.

Din Năsăud au contribuit dd: Victoria Filipan 5 fl., Amalia Ciocan 2 fl., Dr. V. Rusu, Eufimia Bolfa, Elena Daniello, Ioachim Murășan, Mândia Ionașcu, Leopoldin Fetti, Vilhelm'na Mihailas, Paulina Macaveiu, Macedon Grigoruța și Teodor Simon prof. câte 1 fl.; Nic. Anthon, Letiția Murășan, Clotilda Malaiu, Roza Tofeu, Luisa Kirtsch și Sara Petri câte 50 cr.; Maria Grivase 40 cr.; Nic. Catarig și Demetriu Lazarescu câte 20 cr. — col. d șora Ana Filipan.

Dela d. Hermina Maniu, Oravița, 20 fl.

Din Toplița au contribuit dd: Aurelia Popescu, soție de proprietar 1 garnitură de cafea pentru 6 persoane; Leontina Popescu 6 servete de cafea ind. de casă;

Maria Popescu 2 ștergere și 1 tabletă; Elisa Popescu o acoperitoare de credință; colect. prin d. Aurelia Popescu.

Din Sibiu: d-na Eleonora de Leményi, soție de asesor cons. 1 țiitor de ți-gări cu mecanică musicală; d-șora Eleonora de Leményi 1 țiitor de ștergere, cu brodărie; d. Maria de Leményi 1 tabletă brodată; d. Vera de Leményi 1 tabletă brod.

Dela d. Ioana Mac-im soție de comerțiant, Avrig, 1 față de perină, țesătură naț.

Dela d. Maria Nicola, preotêsă, Slimnic, 1 față de masă, industrie de casă, cu macrame.

Din Rășinari: au contribuit dd: Șerban Cioran, preot gr.-or. 4 fl.; Maria C. Droc 1 fl.; Sora A. Pinciu 50 cr.; Ana P. Mitrea 20 cr.; Paraschiva P. Mitrea 20 cr.; Sora N. Giurcoiu 1 ștergar țărănesc; Maria Cioran, preotêsă 2 ștergere decorative; Sora A. Pinciu, 1 ștergar țărănesc; Sora L. Părrău 1 merindar; Opreana I. Plopăcel 1 merindar; Dobra St. Severin 1 covor; Stana St. Severin 1 ștergar țărănesc; Stana M. Podar 1 merindar; Maria M. Podariu 1 ștergar; Ana I. Muțiu 2 merindar; Dobra B. Lungu 1 merindar și 1 servet; Stana C. Bratu material pentru o trăistă; Maria P. Muțiu, Paraschiva I. Muntean câte 1 ștergar țărănesc; Stana S. Pinciu, Ana S. Galea câte 1 merindar; Ana I. Droc material pentru o trăistă; Ana A. Mitrea 1 merindar; Maria P. Mitrea material pentru o trăistă, 1 merindar și 1 ulcior; Maria C. Droc 1 ștergar românesc; Constanța Mitrea 1 pândetură țărănescă.

(Va urma).

Noutăți.

Diua onomastică a Excelenței Sale sêrbătorită. Din Câmpuri Surduc ni-se scriu următoarele:

Viu cu cea mai mare bucurie a Vê vesti cum în comuna noastră Câmpuri-Surduc s'a serbat diua onomastică a Excelenței Sale bunului nostru arhiercu. Nu numai în formă am sêrbat noi diua sf. Mucenic Miron, ci la sfatul înțelept al vrednicului nostru protopop Avram P. Pêcurariu, am pus pe lângă frumoșă ceremonie piatra fundamentală la nou edificândă biserică dela noi. Această piatră a fost o cruce, în care săpat fiind un loc s'a pus acolo scrisoarea pe hârtie de pergament cu următoarele:

Acastă sfință biserică s'au ridicat în zilele Preainălțatului împêrat și rege:

Francisc Iosif I., fiind arhieriscop și metropolit, Miron Romanul; protopresbiter, Avram P. Pêcurariu; preot, Ioan Budoiu; prin edificatorul, Nicolae Pârău.

Dumnezeule bine-cuvântă acest lăcaș în vecii vecilor.

Câmpuri-Surduc, în diua sfințului Mucenic Miron, anul 1897.

Ca dêmna iubire ce o manifestăm la diua onomastică a bunului nostru arhiercu, cu mare însuflețire s'a ales de hram al noului biserici mucenicul Miron. La ceremonialul sêvêrsit cu această ocașiune au bine-voit a lua parte, pe lângă dl protopop și d-nii preoți din Tisa, Burjuc și Gorasada.

La prânzul după ceremonial s'au ridicat pe lângă urale „sê trăiescă“ dêmna vorbire de cătră dl protopop, pentru sănătatea Excelenței Sale d-lui arhieriscop, și a tuturor ajutorilor și spriginitorilor bisericiei noastre.

În chipul acesta s'a sêrbat la noi diua onomastică a Excelenței Sale. Deie D-șeu, ca la anul să putem vedea pre bunul nostru arhiercu și la sfințirea noului biserici.

Ioan Budoiu,
preot.

Consistoriul metropolitan. Eri s'au început ședințele consistoriului metropolitan, sub conducerea Excelenței Sale domnului arhieriscop și metropolit Miron Romanul, fiind prezenți Preasfinții episcopi Ioan Mețianu și Nicolau Popea, apoi asesorii consistoriali, archimandriții: Dr. Ilarion Pușcariu, Iosif Goldiș și Filaret Musta, protosințelul Augustin Hamsea, protopresbiterii: Mihail Popovici, Zacharia Boiu, Constantin Gurban, Dr. Georgiu Popovici și Mateiu Voileanu, și asesorii mireni Dr. Alexandru Mocsonyi,

Nicolau Zigre, Dr. Aurel Brote, secretariul Leontin Simonescu și fiscalul Dr. Nicolau Olariu.

„Inbulele de cincișeci de ani al Monarchului nostru” va fi una dintre cele mai splendide festivități ale secolului prezent. La inbulele vor participa în chipul cel mai impresionant toate statele ce stau în relații prietenești cu Monarchia noastră. Statele aliate vor trimite cu privilegiul acela trupe întregi, cari se iee parte la la marea viață a trupelor. România va trimite la inbulele domnitorului nostru un pluton de pedestrași, o baterie de tunari și un escadron de călăreți.

Aniversarea urcării pe tron a Sultanelui s'a serbat Marți în întreg imperiul Otoman cu pompă mare. Din incidentul acesta pentru a preveni vre-un atentat, poliția în toate orașele cu locuitori Armeni a făcut severe dispoziții de precauție.

Subvenția principelui Nichita de Muntenegru a fost urcată din partea Rusiei cu 100,000 ruble.

„Masa studenților”. Direcțiunea institutului de credit și economii „Albina” în Sibiu, a prin această publică concurs pentru ocuparea a 5 locuri vacante la „Masa studenților” susținută de numitul institut.

Reflecții au se-și înainteză cererile până la 10 Septembrie a. c. st. n., și vor avea se producă: a) testimoniu de botez; b) un atestat dela primăria comunei lor despres starea materială a părinților lor; c) ultimul testimoniu școlar și d) un atestat despre aceea, că sunt înscriși la una dintre școlile medii din Sibiu. În cerere este a se aminti dacă reflecții primesc vre-un ajutor său stipendiu din altă parte.

Masa studenților se va deschide la 1/13 Septembrie a. c., dela care termin beneficienții vor primi prând ratuit până la finea anului școlar 1897/8.

Sibiu, 1 Septembrie, 1897.

Directorul executiv.

Învățător confesional trecut la școlă de stat. În „Budapesti Hirlap” și alte foi maghiare dela 9 August a. c. cetim, că ministrul de culte și instrucțiune publică a denumit pe învățătorul George Prigónă dela școlă noastră poporală greco-orientală română din comuna Magógea, protopresbiteratul Deesului, de învățător la școlă poporală elementară de stat în Teocul de sus, pretura Gherlei, și precum suntem informați, fără ca numitul învățător se-și fi dat nici până aji abdicarea dela școlă noastră.

Am dori se scim cauzele acestei strămutări, căci precum seim școlă noastră confesională din parochia Magógea este înestrat de ajuns cu toate cele necesare pentru instrucțiune și dotarea învățătorului: edificiu școlar nou, din piatră, corăspundător, în care se află o frumoasă sală de prelegere, locuință potrivită pentru învățător, (o chilie pentru locuință, culină, cămară, pod bun), curte, grădină lângă școlă, grădină de pomărit — toate în folosința învățătorului, salar legal (300 fl., din cari 200 fl. i-se solvesc odată din fundațiunea fericitului George Bota, ér 100 din repartie), afară de acestea învățătorul n'a fost împedecat a-și ține nici vint după cât a fost harnic pe hotarul comunei, fără însă a fi îndreptățit la acesta. Afară de acestea noi am cunoscut până aci pe dl Prigónă de un învățător zelos și bun ortodox și român bun. Dacă însă domnia-sa nu e mulțămît cu starea materială acestei școle, cu care însă foarte mulți învățători de ai nostri ar fi foarte mulțămiți, și și renégă sentimentele sale nobile de până acum și mai preferesce pânea mai bună (?) a străinului chiar cu călcarea conștiinței sale, numai regreta putem. De ce nu merge la altă școlă — de-ale noastre, dacă nu-i convine la acesta, din cauza, că nu e mulțămît cu salariul, ori dór din alte cauze — ascune. Seim noi destul de bine, că autoritățile statului, dușmane tuturor școlilor confesionale, dar mai cu seimă acelor cu caracter național nemaghiar, și-au pus de mult ochii și pe această școlă și caută tot felul de mijloce pentru de a o preface în școlă de stat, și vădând, că nu-și vor ajunge scopul din cauza mij-

locelor pentru susținerea ei, căcă se o stingă prin adimenirea învățătorului a o părăsi.

Un simptom acesta, un nou pericol pentru școlile noastre. Autoritățile maghiare șoviniste ale statului vęd, că nu avem destui învățători calificați și acum căcă a ni lua și pe puținii, cari îi avem, ca astfel se ne pótă lua și școlile mai curënd, maghiarizându-le, din nesuficiența învățătorilor calificați. Regretăm din adâncul sufletului și a inimei, că se află învățători, și încă dintre cei mai bine dotați, cari se fac instrumente la ruinarea școlilor noastre confesionale-naționale și astfel contribuie și ei la nimicirea existenței noastre ortodoxe-naționale române făcându-se codoriște la topor în mâna străinului. Unde e zelul, dacă nu jertfa, (căci în cazul coneret nu pótă fi vorbă de jertfă) pentru apărarea intereselor noastre bisericesci naționale la astfel de preinși conducători ai poporului nostru!?

Trist, foarte trist!

Ungurii de ris. Conoscutul filolog german Dr. Weigand, pentru completarea studiilor sale asupra limbei române a întreprins o călătorie prin părțile Sălagiului. Vind se trecă din Sălagiu la Marmatja, Weigand în calea sa, în ziua de Sântă-Mărie, în 27 c. n., s'a abătut pe la mănăstirea Strimbei de lângă Ciachi-Gârbou, în comitatul Solnoc-Dobâca, unde, cu privilegiul pomenitei sărbători, era întrunită mulțime de popor evlavios. Savantul german a fost primit de inteligința și poporul aflător la mănăstire în chip demn; acésta, și împrejurarea, că Weigand a început îndată se se înțelégă cu poporul, și se-și făcă însemnări, a înspăimântat pe gendarmi și folsogăbirul Vályi F., chemați a susține ordinea la pelerinagiul dela mănăstire. Creșdând ei adevă, că Weigand e șpion, l'au deținut, și în butul tuturor explicărilor și opunerii inteligenței române ce era de față, l'au escortat între baionete la Ciachi-Gârbou, unde l'au încarcerat, și abia a doua zi, după ce s'a telegrafat ministrului de interne l'au eliberat.

Alegere de capelan. Ni-se serie din Cața, pp. Cohalmului, că la 3/15 l. c. a fost ales de capelan pe lângă neputinciosul paroch Ioan Mircea clericul absolut și fostul învățătoriu, în Sighișora, Patrichie Pinte, carele a intrunit totalitatea voturilor.

Cununia. Aureliu Vlăduț și Elisabeta Rotar anunță cununia lor, care se va săvârși Duminecă, în 24 August stilul vechiu 1897, la 2 ore p. m., în biserica gr-or. din Prostea.

Păgânii se înmulțesc. În Seghedin și prin cătunele din jur s'au înmulțit tare neconfesionali. Oficiul statistic regnicolar acum pentru a doua oră a cerut informații dela primarul orașului despre pricinile, cari determină pe oameni se-și părăsescă confesiunile.

În Seghedin neconfesionali sunt aproape esclusiv din clasa economilor, și au trecut la nazarineni.

Cu trenul la Seliște! Marți în 31 August n. s'a deschis linia ferată Sibiu — Seliște spre bucuria locuitorilor din satele învecinate. Representantul ministrului, vicecomitele, pretorii, precum și o mulțime de inteligenți aparținători cercurilor oficiose, au fost întâmpinați de public mult la stațiunile din Săcel, Orlat și Seliște. Au ținut alocuțiuni învățătorul Radu din Săcel, dl Ludovic Pesamoska din Orlat și vice-notarul Chirea din Seliște. Săra romanilor trenul și la hotelul „Împăratul Romanilor” s'a dat un banchet. — Tot atunci s'a deschis și linia ferată Miercurea — Vințul de jos. Rămâne a se pune la cale joncțiunea Seliște — Miercurea.

Pe ministeriul de comunicațiune l'a reprezentat un tînăr, secretariul ministerial Képesy Arpád. Acest tînăr ține se vede, că demnitatea lui pretinde, că pělăria lui se nu se misce de pe cap nici când oameni mai bătrâni și în rang cel puțin egal cu el îl bineventeză cu capul descoperit. Toți oratorii, vice comitele comitatului Sibiu, primariul Sibiului, preoți bătrâni sășesci etc. l'au întâmpinat cu pělăria în mână, ear el

sta înaintea deputațiunilor și le răspundea cu pělăria pe cap. Nu-i sta bine, ér în public a produs indignațiune. Numai preotul Cărpinișan din Rêhëu, ca orator a vorbit cu pělăria pe cap cum era și dl secretar min. Asemene au făcut și membrii deputațiunei din Rêhëu.

Dar pentru școlă. În 6 August a. c. subscrisul paroch am fost plăcut surprins, când, deodată cu o epistolă, am primit și un pachet conținând mapa Ungariei și măsurile metrice în preț de 10 fl. ca donațiune pentru școlă noastră. Donațiunea a venit dela dl Ioan Morariu, redactor responsabil la „Fóia Poporului” din Sibiu, care ca fu alocăstei comune, și-a adus aminte de școlă noastră, când cu ocaziunea unei serate teatrale a bravorilor meseriași din Sibiu, ținută în zilele trecute, ne-a trimis din munca lor, chiar aceeași, ce pentru școlă noastră era atât de necesar.

Pentru intenția acésta, subscrisul în numele comitetului și a tuturor parochienilor mei, aduc mulțămită dlui Ioan Morariu și tuturor, cari au conlucrat la acest dar al școlăi. Dău binecuvinte și rodescă simțul nobil de jertfă în inimile românesci, ca mai cu grabă se ajungem și noi români la fericirea înaltă a cultului. Rugându-vă a publica acésta Prea On. dle Redactor, rămân cu distinsă stimă, Nicolau Babeș, paroch gr.-ort.

Rabin contra — maghiarizării. Luceu de necreșut, dar totuși așa. Până acum am fost de credință, că în Ungaria nu e cu puțință, ca vre-un jidan se se opună maghiarizării, și totuși, dacă trebuie se dăm credemânt foilor maghiare, cu bucurie trebuie se constatăm, că într'un cas coneret ne-am înșelat. Casul este următorul: Anul trecut a repausat în Nagy-Szöllös un jidan cu numele Gross Samuel, carele și-a crescut familia în spirit „patriotic” maghiar așa, că aceea nu mai seia nimic de legea și limba poporului său. Văduu repausatului a ridicat acestuia la mormânt o pētră cu inscripție maghiară indicând datele matriculare după calendarul creștin. Rabinul din loc însă, a considerat acésta inscripție de profanare a legii mosaice și a datinelor naționale ale poporului israilitean și a înduplecat pe familie se se conformeze acestora, ceea ce s'a și făcut. Totuși ca neo-maghiarii acestei familii se pricépă inscripția jidovescă, pe dosul pētrii văduva a sculptat în pētră cu litere mici numele și anul născerei și al morții repausatului și în limba maghiară. Individi necunoscuți însă au astupat cu gyps acésta inscripție, dar o fată mai „patriotică” a repausatului o a destupat. Găsindu-se inscripția destupată nu mult după aceea murdărită, acésta a făcut arătare autorităților pentru descoperirea făptuitorilor. Foile maghiare fac mari imputări jidovimei din pricina inscripției și cer pedepsirea rabinului, carele a desconsiderat promisiunile de contopire a ovreilor în rassa maghiară.

Linia ferată Turnu Roșu — România încă nu va fi pusă în circulațiune. Causa este întârzierea lucrărilor în tēră. Cu privire la aceste lucrări, cetim în „Tim-pul”: „Lucrările pentru construirea liniei R.-Vâlcea — Călimănesci — Riu-Vadului continuă cu multă activitate. Se pun toate silințele, pentru-ca vēră viitoare, porțiunea de linie până la Călimănesci se fie pusă în circulațiune”.

Greva calfelor de brutari. Calfele de brutari din Budapesta, nu sunt îndestuliți cu situația. Cer se li se de localități de lucru sănătoșe, în locul privnițelor mucegăite; orele de lucru se li se reducă dela 18—20 la 10. Într-o adunare și au decisă dorințele și le-au înaintat la societatea industriasilor. Dăcă nu li se vor împlini dorințele, locuitorii capitalei într-o bună diminiță se vor pomeni fără pâne și chifle.

Scumpete. Prețul făinei se urcă în chip rapid la București, acă aji 100 kg. făină costă 35 franci. Toamă încă odată atât de scumpă, ca anul trecut.

Bibliografie. A apărut în editura librăriei Nicolae Ciurcu din Brașov: „Istoria universală pentru școlile secundare”, de Vasile Goldiș, profesor. Volumul III. Evul nou. Prețul 3 corone (1 fl. 50 cr.).

— „Enciclopedia Română”, editată din însărcinarea și sub auspiciile Asociațiunei Transilvane de Dr. C. Diaconovich. A apărut fasc V., care cuprinde mult preste 1000 articole (Balneum—Beulé) cu număröse ilustrațiuni. Dintre articulele mai mari, de interes special româneș, amintim: Banat, Băncile (cu ilustr. Palatul Băncei naț. din București) Barac Ioan, Baranyi călugărul, Bărăția, Barbu Barcean, Barițiu (cu ilustr. Medalia bătută de Academia rom. în onóra lui), Barozzi, Bărescu, Basaraba (de D. Onciul), Basarabia (de Z. C. Arbure), Beisș (cu 3 ilustr.: gimnaziul, internatul Pavelin de băieți, școlă de fete), Berariu, Bere (cu 4 ilustr.: instalațiune stabilimentului Bragadiru din București). Dintre celelalte ilustr. mai amintim: Bananierul, Batoza (mașina de treerat) etc.

Cuprinsul bogat al acestui fascicol arangiat cu multă îngrigire, arată un progres continuu și îmbucurător, care îndreptătesce la la speranță că această mare publicațiune a Asociațiunei se va termina cu deplin succes.

Abonamentele se fac la editorul W. Kraft în Sibiu (Nagyszeben) și se achită în rate de fl. 5. — pentru 5 fasc., ori de fl. 10. — pentru un tom. Pentru România la librăria D. Storck & Müller în București pentru câte 5 ori 10 fasc. à Lei 2.50.

Anunț școlar.

Anul școlar 1897/98 la școlile medii gr. or. române din Brașov se va începe cu 1 Septembrie 1897 st. v., adevă în 13 Septembrie st. n. Părinții, cari doresc a-și da copiii la aceste școle, sunt poftiți a se prezenta cu fiile lor în cancelaria Direcțiunii în zilele de 1, 2 și 3 Septembrie v. pentru înmatriculare. Din cauza aglomerării mari în cl. I gimn., în ziua primă în acésta clasă se vor înmatricula numai școlarii cu nota generală foarte bine, în ziua a doua cei cu bine, ér în ziua a treia cei cu suficient, — între cești din urmă în prima linie școlarii din Brașov și comitat. În celelalte clase înmatricularea se va face fără aceste restricțiuni după ordinea pertractării.

Școlarii, cari se înmatriculează pentru prima dată la școlile noastre medii, vor aduce testimoniu școlastic, extras de botez și certificat de revaccinare. În 30 August v. dela 8—12 ore a. m. și dela 2—5 ore p. m. se vor ține examenele supletorii și de emendare. Cei ce s'ar prezenta mai târziu, au se petiționeze la direcțiune, dovădind cu atestat valabil cauza întârzierii.

Taxa, care se va depune îndată la înmatriculare, este pentru școlarii români de religiunea gr. or. și gr. cat. cu totul de 8 fl. 80 cr. în gimn. superior și în școlă reală, ér în gimnasiul inferior de 13 fl. 50 cr., respective 14 fl. v. a., pentru cei de alte confesiuni didactrul se socotesce împătrat. În sumele indicate aci sunt cuprinse pe lângă didactru și taxa de bibliotecă, taxa de testimoniu și programă și în clasele superioare taxa de membru a societății de lectură.

Cei ce se înmatriculează pentru prima dată la aceste școle plătesc odată pentru totdeuna încă 2 fl. v. a. ca taxă de primire.

De didactru se scutesc cei lipsiți de mijloce sub anumite condițiuni, cari se pot afla dela Direcțiune.

Toți școlarii, cari întră în I gimn. său I. reală pot fi supuși la examen de primire conform normativelor existente. Examenul de primire se va ține în 30 August și în 1 Septembrie st. v.

Notă. Școlarii, cari vin dela un institut, unde în gimnasiul superior nu s'a propus limba grecă, au se fie supuși la un examen de primire din limba grecă.

Brașov, în 13/25 August 1897.

Diracțiunea
școlilor medii gr. or. române.

Mătasă foulard dela 60 cr. până la fl. 3.35 de metru — japoneză, chineză etc. în cele mai nouă mostre și color, precum și mătasă-Henneberg negră, albă și colorată dela 45 cr. până la fl. 14.65 de metru, lucie, vărgată, moștrată, damast etc. (circa 240 calități diferite, 2000 colorii și dessinuri etc.). Mărfurile comandate precum și mostrele le expedieză cu întorcerea poștei în casă, franco și scutite de vamă, fabricile de mătase din Zürich ale lui G. HENNEBERG, (furnizor de curte c. și r.) Scrisorile adresate în Elveția sunt a se prevedea cu marcă de 10 cr., cărțile postale cu 5 cr. Comandele scrise în limba română se execută punctual. [45] 7

Nr. 397/1897.

[175] 1—3

CONCURS.

Devenind vacante posturile învățătoresci dela școlile confesionale gr.-or. române din mai jos însemnatele comune, pentru întregirea lor se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Homorod, cu salariu anual de 300 fl. solviți în 4 rate repartite în popor, cuartir natural în edificiul școlii și 4 stângini lemne de încălzit. Dela concurenți se așteaptă prezentarea în vre-o Duminecă sau sâmbătă la sânta biserică.

2. Uroi, cu salariu anual de 300 fl. și anume: 240 fl. din repartitie și 60 fl. dela stat, cuartir natural și lemne de încălzit.

3. Vărmaga, cu salariu anual de 300 fl. din repartitie, și lemnele necesare de încălzit.

Petițiunile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, sunt a se adresa subsemnatului oficiu protopresbiteral, până la terminul susindicat.

Hondol, 9 August 1897.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Geoaiului.

Vasiliiu Pipoș,
protopresiter.

Nr. 82/897 prot.

[144] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci din comunele mai jos înseminate în protopresbiteratul Făgărașului, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român“.

1. Berivoi mici, cu salariu anual 300 fl., cuartir și lemne de foc.

2. Comana inferioară, salariu anual 300 fl., cuartir și lemne de foc.

3. Cuculata, postul secundar cu salariu anual 300 fl., cuartir și lemne de foc.

4. Dridif, cu salariu anual 300 fl., cuartir și lemne de foc.

5. Galați, cu salariu anual 300 fl., cuartir și lemne de foc.

6. Grid, postul primar și cel secundar cu salariu anual câte 300 fl., cuartir și lemne de foc.

7. Herseni, cu salariu anual 300 fl., cuartir și lemne de foc.

8. Hurez, cu salariu anual 300 fl., cuartir și lemne de foc.

9. Ludișor, cu salariu anual 300 fl., cuartir și lemne de foc.

10. Luția, cu salariu anual 300 fl. v. a., cuartir și lemne de foc.

11. Mândra, postul secundar cu salariu anual 300 fl. v. a., cuartir și lemne de foc.

12. Păreu, postul primar și secundar cu salariu anual de câte 300 fl. v. a., cuartir și lemne de foc.

13. Perșani, cu salariu anual 300 fl. v. a., cuartir și lemne de foc.

14. Riușor, cu salariu anual 300 fl. v. a., cuartir și lemne de foc.

15. Rucăr, salariu anual 300 fl., cuartir și lemne de foc.

16. Sâmbăta inferioară, salariu 300 fl., cuartir și lemne de foc.

17. Sâmbăta sup. apus., salariu anual 300 fl., cuartir și lemne de foc.

18. Sâmbăta sup.-res., cu salariu anual 300 fl., cuartir și lemne de foc.

19. Șercăița, salariu anual 300 fl., cuartir și lemne de foc.

20. Voivodenii mici, salariu anual 300 fl., cuartir și lemne de foc.

Cererile concursuale, instruite conform normelor din vigoare, sunt a se așterne în terminul deschis subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Făgăraș, 26 Iuliu, 1897.

Oficiul protopresb. gr.-or. al Făgărașului în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Iuliu Dan,
prot.

Nr. 131/897.

[148] 2—3

CONCURS.

La școlile medii române gr. or., la școla comercială superioară română gr. or. din Brașov și la școlile primare, sunt a se ocupa următoarele posturi de profesori și învățători vacante:

a) La gimnasiu:

1. Un post de profesor ordinar, cu calificatiune specială pentru limba latină și română.

2. Un post de profesor suplinitor pentru filologia clasică.

b) La școla reală:

3. Un post de profesor ordinar cu calificatiune specială pentru limba română și germană.

4. Un post de profesor ordinar cu calificatiune specială pentru matematică și fizică.

c) La școla comercială:

5. Un post de profesor ordinar cu calificatiune specială pentru limba maghiară și germană.

6. Un post de profesor suplinitor pentru limba franceză și studii comerciale.

7. Un post de profesor suplinitor pentru istorie și limba română.

d) La toate cele trei institututele:

8. Un post de profesor secundar suplinitor pentru gimnastică.

e) La școla primară:

9. Doue posturi de învățători.

Terminul de concurs pentru posturile 1—8 e până la 20 August, era pentru cele de sub 9 până la 31 August 1897 v.

Toți concurenții vor adresa concursele lor subsemnatei Eforii scolare însoțite de următoarele documente:

a) Că sunt români de religiunea gr. orientală;

b) că au purtare morală bună atât în privința moralității cât și în relațiunile civile;

c) că sunt de constituțiune fizică firmă și deplin sănătoși;

d) revers, că se va conforma întru toate legilor și dispozițiunilor noastre bisericesci și scolare, precum și normativelor și regulamentelor, ce sunt în vigoare;

e) concurenții de sub 1—4 vor documenta calificatiunea universitară completă conform articolului de lege XXX din 1883; era suplenții se aibă cel puțin examenul fundamental din specialitatea lor; preferiți vor fi cei cu calificatiunea completă;

f) concurenții de sub 5—7 vor documenta calificatiune superioară universitară ori academică conform regulamentului școlilor comerciale superioare din anul 1895;

g) concurenții de sub punctul 8 vor dovedi aptitudinea de lipsă pentru postul de profesor secundar de gimnastică;

h) concurenții de sub punctul 9 vor documenta, că au depus examen de calificatiune învățătoresc cu calcul bun, că cunosc limba maghiară și germană după recerintă, și că posed cunoștințe teoretice și practice din demnol liniar, din gimnastică și din grădinarit.

Beneficiile împreunate cu aceste posturi sunt:

1. Pentru profesorii ordinari în timpul serviciului provisor (prevădut în § 30 al legii de instrucțiune din 1883) salariu anual de 900 fl., era începând dela ocuparea definitivă a postului de profesor ordinar salariul anual de 1200 fl., cinci cuincenale de câte 100 fl., bani de cuartir 200 fl. anual și drept de pensiune conform statutelor în vigoare la școlile noastre.

2. Pentru posturile de profesori suplenți salariu anual de 800 fl., fără alte emolumente.

3. Pentru postul de profesor suplinitor la gimnastică salariu anual 600 fl., fără alte emolumente.

4. Pentru învățători în anul prim de serviciu provisoriu salariu anual de 500 fl., era începând dela ocuparea definitivă a postului de învățător salariu anual de 600 fl., cinci cuincenale de câte 60 fl. și bani de cuartir 120 fl. anual.

Brașov, 1 August 1897 st. v.

Eforia școlilor centrale
române gr. or.

Nr. 227/B.

[140] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch din parochia vacantă de clasa a

III Rohia prin acesta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare a acestuia în „Telegraful Român“.

Venitele anuale împreunate cu acest post sunt de 311 fl. 80 cr., despre cari se pot lua informațiuni dela subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Doritorii de a reflecta la acest post au ași așterne rugărilor lor instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis, p. u. Oláh-Lápos.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Solnocului în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Cupșeni, în 14 Iuliu 1897.

S. Cupșa,
ppresbiter.

Institutul-internat de băeți Al. Frateșiu
Craiova.

Direcțiunea are onore a anunța două posturi de institutori interni, remunerați cu 80—100 lei lunar cum și întreținerea cu strictul necesar primită în Institut.

Condițiunile de admitere:

a) Să nu fie căsătorit.

b) Să posedă cursurile pedagogice cu examenul de calificatiune ori maturisanți.

Aspiranții au a-și înainta cererile la Direcțiunea Institutului cu începerea 15 August st. v. a. c.

[176] 1—3

Direcțiunea.

Avis!

Domnilor învățători și directori de școle recomandăm depositul nostru de charte geografice aprobate de Inaltul Minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică, precum:

Charta Ungariei de părete	fl. 5.75
„ Austro-Ungariei de părete	„ 5.75
„ Europei de părete	„ 6.—
„ Asiei de părete	„ 9.—
„ America de Nord de părete	„ 7.—
Apoi singuraticite comitate din Ungaria á	„ —10—15
„ Ungaria, edit. format mic á	„ —15

Asemenea oferim tot felul de recuise pentru școlă: ceruse (Hardtmuth), cerneli (Leonhardt), pene (Kuhn & Comp.) etc.

Librăria Tipografiei archidieceesane.

Convocare.

Subscriitorii acțiilor institutului de credit și de economii „Zlăgnea“, societate pe acții în Zlagna, se invită prin acesta, în virtutea §. 154 al legii comerciale, la adunarea generală constituantă, care se va ține în Zlatna, Sâmbătă, la 30 August v. (II Septembre n.) 1897 înainte de amăzi la 10 ore, în localul școlii greco-orientale.

OBIECTELE:

1. Raportul fundatorilor.
2. Constatarea subscrierii capitalului social.
3. Stabilirea statutelor societății.
4. Constituirea societății cu capital social 50.000 corone (25.000 fl. v. a.)
5. Alegerea direcțiunei și a celorlalți funcționari.
6. Alegerea comitetului de supraveghiere.
7. Absolvarea fundatorilor de responsabilitatea normată în §. 152 al legii comerciale.

În sensul §. 155 al legii comerciale, fie-care acție subscrisă de un vot, mai mult de 10 voturi însă nime nu pôte exercita, ér subscriitorii pot participa la adunare seu în persoană seu prin plenipotențiati, cari încă tre-bue să fie acționari.

Din ședința fundatorilor societății pe acții „Zlăgnea“, ținută la Zlatna în 9/21 August 1897.

Petru Popovici,
președinte.

Emanuel Beșa,
secretariu.